

Saksframlegg

<i>Saksnr</i>	<i>Utvalg</i>	<i>Møtedato</i>
	Oppvekstutvalget	13.11.2018

Saksbehandler: Laila Bragstad

Arkivsak: 2018/10614

Dato: 02.11.2018

- 1 Retningslinjer og gjennomføring av klassesur Mælan skole høsten 2018

Retningslinjer klassesur for 10. trinn Indre Fosen kommune

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Enhetsleder skole setter i gang arbeidet med å utarbeide forslag til felles retningslinjer for klassesur på 10. trinn for alle ungdomsskolene i Indre Fosen kommune.
2. Forslaget skal være ferdig innen utgangen av januar 2019.
3. Forslaget skal legges ut på høring for skolene og foreldregruppa i minimum fire uker, og tas inn som politisk sak i første oppvekstutvalgsmøte etter utgått høringsfrist.

Oppsummering:

Alle ungdomstrinnselever i Indre Fosen har i flere år hatt klassesur i 10. klasse. Organisering og kostnadsdekning har variert fra skole til skole og fra år til år. I en kommune med fem ungdomsskoler bør det komme på det samme hvilken skole man går på. Man bør ha de samme muligheter uansett. Rektorene ved skolene ønsker at det skal være felles retningslinjer for klassesur for 10. trinn, slik at det gir forutsigbarhet for både elever, foreldre og lærere.

For å få en best mulig ordning for alle, bør det settes i gang en prosess hvor man ser på mulighetsrommet og hvilke retningslinjer som bør ligge til grunn for eventuelle klassesurer på 10. trinn.

Saksutredning

Det har kommet ønske fra både ungdomsskolene i Indre Fosen og foreldregrupper om at det utarbeides felles retningslinjer for klassesurer i 10. trinn. Slik det er i dag, er det forskjeller fra skole til skole, og også år til år. Dette skaper uforutsigbarhet og usikkerhet for alle parter rundt flere aspekter

- praktisering av fraværsregler disse dagene
- hvem som er ansvarlig for turen
- hvor skal turen gå
- lengde på turen
- hvem som skal være med (foreldre, lærere, assistenter)
- økonomi

For noen år siden ble klassetur for 10. trinn i forbindelse med innsparinger tatt ut av skolenes budsjetter i Leksvik kommune. Til tross for dette, har det blitt arrangert klassetur for alle avgangsklassene ved begge skoler hvert år. Dette har vært turer som har vært 100 % foreldrestyrt – både økonomisk og arrangementsmessig. Turene har stort sett vært lagt til høstferien, for å unngå fravær. Det har kun vært foreldre med som reiseledere.

Skolene i gamle Rissa kommune har også arrangert klassetur for sine 10. klassinger. Disse turene har vært et samarbeid mellom skolene og foreldrene. Turene har økonomisk vært dekket av oppsparte midler. Innhold, opplegg under turene og oppfølging i ettertid har vært organisert av skolene. Reiseledere har vært foreldre og lærere. Lærernes reise og opphold har også vært dekket av reisekassen, mens øvrige utgifter for lærerne har vært dekket over skolens eget budsjett. Vedlagt ligger plan for siste års 10. klassetur fra Mælan skole, som et eksempel på gjennomføring.

I Veilederen står det:

Opplæringsloven § 2-15 sier klart og tydelig at alle elever har rett til gratis grunnskoleopplæring. Gratisprinsippet innebærer at skolen ikke kan kreve at foreldre eller elever betaler for undervisningsmateriell, transport i skoletiden, leirskole, skoletur eller andre utgifter i forbindelse med opplæringen. Forbudet mot betaling gjelder også sosiale aktiviteter som skolen arrangerer. Skolen kan heller ikke kreve at elever eller foreldre skal dekke utgifter til aktiviteter i skolens regi som finner sted utenfor ordinær skoletid.

Gratisprinsippet gjelder uavhengig av beløpets størrelse. En 50 lapp for å dekke bussbilletten er like ulovlig som en egenandel på 2000 kroner for en skoletur.

Gaver

En del skoler har stramme budsjetter. For at elevene skal få "noe ekstra" er det ofte en forutsetning med et bidrag eller en gave fra klassekassa. Gratisprinsippet i opplæringsloven § 2-15 er ikke til hinder for at skolen mottar gaver som kommer elevene til gode i opplæringen eller til sosiale tiltak. Gavene kan være pengegaver, materielle gaver eller dugnadsinnsats.

Gaver må være frivillige

For at et økonomisk bidrag fra foreldre og elever skal være en lovlig gave, må den være helt frivillig for giveren. Det vil si at skolen ikke kan legge noe press på foreldrene om at de skal gi gaver. Skolen kan derfor ikke sette som betingelse for en skoletur eller andre aktiviteter at foreldregruppa må donere et beløp fra klassekassa. En gave må også komme alle elevene i gruppa til gode. Alle elever i klassen må få nytte godt av gaven, uavhengig av om deres foreldre har gitt et bidrag til klassekassa eller ikke.

Ofte administreres klassekassa av foreldrene selv. Det er derfor viktig at foreldrene også er klar over at skolen bare kan ta imot gaver som er gitt frivillig. Frivilligheten skal være reell. Et mulig tiltak er å sørge for anonyme innsamlinger. I dagens samfunn hvor det meste vipses eller betales via nettbank, kan det være vanskelig. Man kan imidlertid sørge for at opplysninger om hvem som har betalt hva, stopper hos de som er ansvarlig for klassekassa. Forventninger om at alle elever for eksempel skal selge 15 kakebokser eller 10 pakker med doruller til inntekt for klassekassa, bør unngås.

Skoleturer

Offentlige støtteordninger sørger for at de fleste kommuner har mulighet til å sende elevene på et leirskoleopphold i løpet av grunnskolen. Andre turer er som regel vanskeligere å få til uten gaver fra klassekasser og foreldre. Samtidig er det ikke uvanlig at elevene reiser på en lengre utenlandstur i løpet av ungdomsskolen.

Det gjelder samme strenge regler for gaver til skoleturer i regi av skolen, som for gaver til andre formål. Gavene skal være frivillige og komme alle elever til gode. Utfordringen med å samle inn nok penger til skoleturen, kan medføre at en del foreldre føler seg presset til å gi mer til klassekassa enn de egentlig ønsker eller har økonomi til. Skolen må derfor være varsom når man arrangerer skoleturer på denne måten.

Private turer i regi av foreldregruppa

Turer i elevenes fritid, som arrangeres fullt og helt av foreldregruppa, er ikke regulert av opplæringsloven. Turene er derfor heller ikke direkte omfattet av gratisprinsippet. For de elevene som ikke har økonomi til å være med, spiller det liten rolle om turen skjer i regi av skolen eller privat. Skolen bør derfor oppfordre foreldre som arrangerer private klasseturer til å følge de samme retningslinjene som gjelder for gaver til turer i regi av skolen. Skolen kan sette som vilkår for å gi fri til en privat skoletur at foreldrene følger retningslinjene for innsamling av gaver til skolen.

Hvordan avgjøre om turen er i regi av skolen eller foreldrene?

Av og til kan det være vanskelig å avgjøre om en tur er i regi av skolen eller foreldrene. Følgende momenter vil trekke i retning av turen er i regi av skolen og omfattet av gratisprinsippet:

- Lærere er med på turen og mottar lønn
- Skolen har utarbeidet et ordensreglement for turen
- Turen fremgår av skolens virksomhetsplan/årsplan
- Turen er obligatorisk for elevene
- Skolen er ansvarlig dersom det oppstår uhell
- Turen skjer i skoletiden uten at det er gitt permisjon

Er et eller flere av punktene oppfylt, vil turen normalt være i regi av skolen slik at gratisprinsippet gjelder.

Økonomi

Økonomisk vil en klassetur variere fra år til år ut i fra antall elever og elevsammensetning. Det vil også være variasjoner i forhold til hvilken type klassetur man velger. Dette er regulert i SGS 1010, hvor det bl.a. står:

SGS 1010 del II:

Særavtalens del II gjelder for undervisningspersonalet, og kun for reiser til bemannet leirskole og utenlandsreiser. Andre reiser er omfattet av særavtalens del I, med mindre det inngås lokal avtale om noe annet, jfr. SGS 1010 pkt. 4.

Det overordnede prinsippet er at det gis kompensasjon gjennom en fast døgngodtgjøring + en fast sjablongmessig godskriving av planfestet arbeidstid – uavhengig av faktisk arbeidstid. Godtgjøring for evt. overtid, ekstra ansvar, ubekvem arbeidstid m.m. innbakt i døgngodtgjøringen. Det gis dermed ingen kompensasjon ut over døgngodtgjøringen.

Godskriving av arbeidstid innarbeides i senere arbeidsplaner, f.eks. hele/halve dager med avspasering av vanlig planfestet arbeidstid, eller ved f.eks. 1 time redusert planfestet arbeidstid pr uke i x uker framover.

Det kan inngås lokal avtale om vilkår for enkeltreiser eller typer av reiser, på bakgrunn av en konkret vurdering av arbeidsbelastningen på den enkelte turen.

Likhetsprinsippet og inkludering

Vi har hatt tilfeller ved rene foreldrestyrte klasseseturer hvor enkelte elever har blitt anbefalt å ikke bli med. Dette på grunn av spesielle utfordringer som disse elevene kan ha, være seg utviklingshemninger eller andre utfordringer. Dette skaper ikke samhold og inkludering, som i utgangspunktet har vært en av grunnene for å gjennomføre en slik tur. Snarere tvert imot. Men ettersom dette for noen av skolene har vært helt foreldrestyrt, har ikke skolen hatt mulighet til å gripe inn. Skolen har allikevel gitt innspill, men har ikke kunnet sette inn tiltak. Om turene er skolestyrt, må alle bli inkludert i turen, og bli tatt vare på.

Involvering

Om det skal settes i gang en prosess for å utarbeide felles retningslinjer for en klasseseture på 10.trinn, bør flere parter involveres i arbeidet. Utvalget bør være bredt, og involvere alle lag:

- Skoleeier
- Skoleledelse
- Foreldregruppen